5. SINIF

TÜRKÇE

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM

1. DÖNEM - 1. YAZILI

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır.

1. Aşağıda verilen metni okuyarak soruları cevaplandırınız.

Çocuklar bahçede uçurtma uçurmaya hazırlanıyordu. İçlerinden biri uçurtmanın çıtalarını itinayla bağladı. Her düğümü tek tek kontrol etti, gevşek kalanları yeniden sıkıca bağladı. Kâğıdı çıtalara yapıştırırken yırtılmaması için yavaşça bastırdı. Hazırlık bitince arkadaşlarıyla uçurtmayı uçurdu.

a) Bu metinde "itinayla" kelimesinin anlamını tahmin etmenizi sağlayan bir ipucu yazınız. Bu ipucunu daha önce bildiğiniz bir durumla ilişkilendiriniz.

Metindeki ipucu:

Bu ipucuyla ilişkilendirdiğim ön bilgim:

b) Metnin bağlamından hareketle "itinayla" kelimesinin anlamını tahmin ediniz.

Tahminim:

2. Su, durmadan kılık değiştiren bir gezgindir. Buhar olur, yağmur olur, kar olur, buz olur. Hem yerkürede dolaşır hem de zamanda. Çok gezdiği için çok şey bilir. O, insanlara pek çok konuda değerli öğütler veren bilge bir rehberdir. Kulak verseniz sudan öğreneceğiniz ne çok şey var, görürsünüz. Şunu hiç düşündünüz mü? Sizce bir yağmur damlası kaç yaşındadır? İpucu verelim. Tüm yağmur damlaları aynı yaştadır. Yani dünyaya düşen ilk yağmur damlası kaç yaşındaysa öteki yağmur damlaları da o yaştadır.

Aşağıdaki kelimelerin ve kelime grubunun metindeki anlamlarına ilişkin tahminlerinizi yazınız.

kılık:

öğüt:

kulak vermek:

3.

Birce ile Can, masada “Çevir Bul” oynuyordu. Kapakların iç yüzlerinde yıldız, daire ve üçgen şekilleri vardı. Her şekilden iki tane bulunuyordu. Çocuklar, kapakları şekiller görünmeyecek biçimde dizdi. Birce, açtığı iki kapağın içinde de yıldız olduğunu gördü. Bu kapakları yanına aldı, sıra Can’a geçti.

Metindeki “bu kapaklar” sözü hangi iki kapağı belirtmektedir? Cevabınızı destekleyen bilgiyi metinden yazınız.

‘‘Bu kapaklar’’ sözü ..... iki kapağı belirtmektedir.

Metindeki bilgi:

4. Ormanda hazırlıklar tüm hızıyla sürüyordu. Neşeli karınca ailesi Pıtırcıklar, ormanda tüm böceklerin katılacağı bir eğlence düzenleyecekti. İlk kez böyle büyük bir eğlence düzenlendiği için herkes çok heyecanlıydı. Pıtırcık karıncalar, bu eğlencenin tüm ormana mutluluk getirmesini umuyordu çünkü uğur böcekleri ve örümcekler arasında çıkan anlaşmazlık ormanın huzurunu kaçırmıştı. Bu durum ormanda yaşayan tüm canlıları çok üzüyordu.

Altı çizili ifade ile metinde geçen hangi durum kastedilmiştir?

5.

Yanda verilen görseli inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

a) Görselde çocukların birbirlerine karşı tutumlarını gösteren iki ayrıntıyı yazınız. Bu ayrıntılar çocukların yüz ifadeleri, beden hareketleri veya davranışlarıyla ilgili olabilir.

1. Ayrıntı:

2. Ayrıntı:

b) Görselde çocukların birbirlerine karşı davranışlarını göz önünde bulundurarak görselin vermek istediği mesajı bir cümleyle yazınız.

6. Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları cevaplayınız.

Atatürk, Ankara'da tarıma elverişli görülmeyen bir arazide çiftlik kurulmasını istedi. Amacı, verimsiz toprağın çalışmayla ve bilimsel yöntemlerle üretim yapılabilen bir yere dönüştürülebileceğini göstermekti. Çiftlikte uygulanan modern tarım yöntemleri, ülke tarımına örnek olacaktı. Atatürk, çiftliğin ağaçlandırılmasına da önem verdi. Böylece Atatürk Orman Çiftliği, hem tarımsal üretim yapılan hem de insanların gezip dinlenebildiği bir yeşil alan oldu.

a) Metnin tarımsal çalışmalarla ilgili bölümünün içeriğini yansıtan iki anahtar kelime veya kelime grubu yazınız.

1. Anahtar kelime / kelime grubu:

2. Anahtar kelime / kelime grubu:

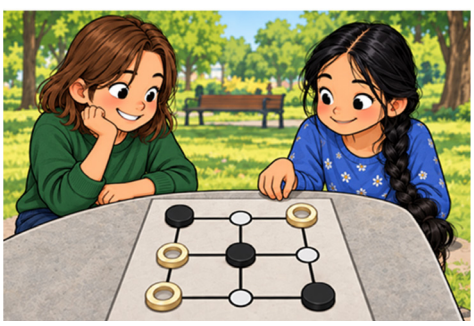
b) Metindeki "yeşil alan" ifadesinin çiftliğin ağaçlandırılması ve insanların buradan yararlanmasıyla ilişkisini açıklayınız.

7. Türkü; halkın duygu, düşünce ve yaşam biçimini anlatan en önemli müzik türlerindendir. Anadolu'nun farklı bölgelerinde söylenen türküler; insanların sevinç, üzüntü, hasret ve umut gibi duygularını yansıtır. Türkülerin her biri bir kültür hazinesi gibidir. Türküler sayesinde geçmişteki insanların hayatı, gelenekleri ve değerleri hakkında bilgi sahibi oluruz. Bu yüzden türküler, bir toplumun kültürünü korumada çok önemli bir rol oynar. Türkü dinlemek, sadece müzikten zevk almak değil aynı zamanda kendi kültürümüzü daha iyi anlamaktır.

Metnin içeriğini yansıtan iki anahtar kelime veya kelime grubu yazınız.

1. Anahtar kelime / kelime grubu:

2. Anahtar kelime / kelime grubu:

8.

İki arkadaş, parktaki bir masada "Üçtaş" oynuyordu. Her oyuncunun üç oyun taşı vardı. Sırası gelen oyuncu bir hamle yapıyor, taşlarından birini çizgiyle bağlı boş yere kaydırıyordu. Oyunun kuralına göre, üç taşını aynı düz çizgi üzerinde ilk dizen oyuncu kazanıyordu.

Metinde geçen aşağıdaki sözcüklerin oyundaki anlamlarını ve işlevlerini metnin bağlamından hareketle açıklayınız.

Hamle:

Kural:

Çizgi:

"Kural" kelimesini günlük yaşamla ilgili bir cümlede kullanınız.

9. Okulunuzdaki Geleneksel Sokak Oyunları Kulübü, unutulmaya yüz tutmuş sokak oyunlarını diğer öğrencilere tanıtmak ve bu oyunları teneffüslerde yeniden canlandırmak amacıyla bir okul bülteni hazırlamaktadır. Kulüp rehber öğretmeni, bültenin ilk sayfası için sizden "Misket (Bilye)" ya da "Mendil Kapmaca" oyununu anlatan bir içerik yazmanızı istemiştir. Öğretmen, yazının hedefini şu şekilde belirtmiştir: “Yazacağınız bölümün amacı, oyunu hiç bilmeyen bir öğrenciye oyunun hazırlık aşamasını, kurallarını ve oynanışını adım adım açıklamaktır.”

Yukarıdaki yazma görevi açıklamasını dikkate alınız. Oyunu hiç bilmeyen birine anlatırken aşağıdaki yollardan hangisini seçersiniz? Seçiminizi işaretleyip nedenini kısaca yazınız.

[ ] Oyunun hazırlığını ve oynanışını sırayla açıklamak

[ ] Oyun oynanan yerin görünüşünü ayrıntılarıyla anlatmak

Seçimimin Nedeni:

10. Aşağıda verilen metni dikkatle okuyarak soruları cevaplayınız.

Bir grup çocuk, kullanmadıkları malzemelerle bir kukla gösterisi hazırlamaya karar verdi. İlk denemelerinde herkes aynı anda konuştu; kimisi dekoru, kimisi kuklaları yapmaya başladı. İşlerin hangi sırayla ilerleyeceği planlanmadığı için hazırladıkları her şey birbirine karıştı. Bunun üzerine önce yapılacak işleri ve bu işlerin sırasını bir kâğıda yazdılar. Herkes yapabileceği bir işi üstlendi. Kuklaları hazırlayanlar, dekoru yapanlarla ölçüleri paylaşınca bütün parçalar birbirini tamamladı. Birinin zorlandığı yerde diğerleri ona destek oldu. Dekor için yeni karton almak yerine eski kutuları kullandılar. Kumaş parçalarını da çöpe atmayıp kuklaların kıyafetlerine dönüştürdüler. Sonunda ortaya çıkan gösterinin güzelliği yalnızca kuklalardan kaynaklanmıyordu; çocukların işleri önceden düzenlemesi, iletişim hâlinde olması, birbirine destek olması ve eldeki malzemeleri değerlendirmesi de sonucu değiştirmişti.

a) Kukla hazırlık sürecini anlatan ve metindeki dayanışma/üretim ortamını yansıtan iki kavramı belirleyiniz ve bu kavramların metindeki hangi davranışla ilgili olduğunu yazınız.

1. Kavram:

İlgili Davranış:

2. Kavram:

İlgili Davranış:

b) Metinden yararlanarak kukla gösterisine hazırlanan başka bir öğrenci grubuna tavsiyelerde bulunan en az dört cümlelik bir paragraf yazınız. Paragrafınızda konuya uygun farklı kelime ve kelime grupları kullanmaya özen gösteriniz.

11. Verilen görselleri inceleyip görsellerdeki kişilerden birini seçiniz. Seçtiğiniz kişiye bir isim veriniz. Bu kişinin fiziksel özelliklerini, kişilik özelliklerini ve ilgi alanlarını anlatan betimleyici bir paragraf yazınız. En az beş cümleden oluşan paragrafınızda betimlemenize uygun, çeşitli kelime ve kelime grupları kullanınız.

I.

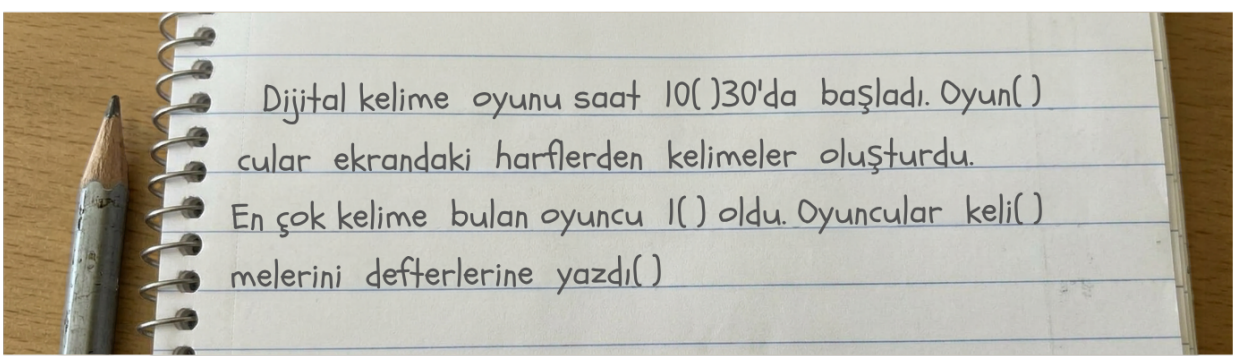
II.

12. Üç arkadaş, “Kelime Zinciri” oyunu oynar. Bu oyun için malzeme gerekmez. İlk oyuncu bir kelime söyler. Sonraki oyuncu, söylenen kelimenin son harfiyle başlayan başka bir kelime bulur. Örneğin “kiraz” kelimesinden sonra “zeytin” denebilir. Kelimeler böylece bir zincir oluşturur. Her oyuncu sırasını bekler ve arkadaşlarını dinler.

Bu oyunun tanıtımında geçen aşağıdaki kelimeler satır sonuna sığmamıştır. Her kelimeyi hecelerini bölmeden iki satıra ayırınız. Kelimenin bir bölümünü üst satıra, kalanını alt satıra yazınız. Her kelime için bir doğru bölünme yeterlidir. Kısa çizgiler hazır verilmiştir.

Kelime	Üst satırın sonu	Alt satırın başı
bekler	bek-	ler
kelimesinden	____-	____
başlayan	____-	____

13. **Aşağıdaki metinde ( ) ile gösterilen beş boşluğun her birine uygun noktalama işaretini (nokta veya kısa çizgi) koyunuz.**

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme	1
T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme	2
T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme	3
T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme	4
T.O.5.7. Görselle iletilen anlamı belirleyebilme	5
T.O.5.15. Metnin anahtar kelimelerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	6
T.O.5.15. Metnin anahtar kelimelerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	7
T.O.5.20. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme	8
T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme	9
T.Y.5.13. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme	10
T.Y.5.13. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme	11
T.Y.5.16. Yazım ve noktalama işaretleriyle ilgili kuralları uygulayabilme	12
T.Y.5.16. Yazım ve noktalama işaretleriyle ilgili kuralları uygulayabilme	13

ÇÖZÜMLER

1. **a) İpucunu belirleme ve ön bilgiyle ilişkilendirme**

Metindeki ipucu: Çocuğun her düğümü tek tek kontrol etmesi, gevşek kalanları yeniden sıkıca bağlaması ve kâğıdın yırtılmaması için yavaşça bastırması.

Bu ipucuyla ilişkilendirdiğim ön bilgim: Daha önce bir işi yaparken hata olmaması veya bir eşyanın zarar görmemesi için dikkatli ve özenli davranılması gerektiğini öğrenmiştim. Öğrencilerin metinden "itinayla" kelimesinin anlamını tahmin etmelerini sağlayan farklı ipuçlarını belirlemeleri ve bunları günlük yaşamlarından uygun ön bilgilerle ilişkilendirmeleri de kabul edilir.

b) Mantıklı anlam tahmininde bulunma

İtinayla kelimesi "dikkatle, özenle, titizlikle" anlamına gelir. Öğrencilerin "dikkatlice", "özen göstererek" ve "titizlikle" gibi kelimenin anlamını doğru yansıtan farklı cevapları da kabul edilir.

2. - kılık: "şekil", "biçim", "dış görünüş"

- öğüt: "nasihat" veya "bir kimseye yapması ya da yapmaması gereken şeyler için söylenen söz"

- kulak vermek: "iyice dinlemek", "anlamaya çalışmak", "dikkate almak"

Bağlama uygun olmak koşuluyla farklı cevaplar verilebilir.

3. "Bu kapaklar" sözü, içlerinde yıldız bulunan iki kapağı belirtmektedir.

Metindeki kanıt: "Birce, açtığı iki kapağın içinde de yıldız olduğunu gördü."

4. "Bu durum" ifadesi ile uğur böcekleri ve örümcekler arasında çıkan anlaşmazlığın ormanın huzurunu kaçırması kastedilmiştir.

5. a) Bir çocuk, yaralanan arkadaşının dizine yara bandı yapıştırıyor. Yaralanan çocuk sakin bir şekilde oturuyor. Arkadaki çocuklar yardım eden arkadaşlarını izliyor. Görselden fark edilen, uygun başka ayrıntılar da kabul edilebilir.

b) Arkadaşlar zor durumda birbirlerine yardım etmelidir. Görsel, yardımlaşma ve arkadaş dayanışmasının önemini anlatmaktadır.

6. **a) Anahtar kelimeleri belirleme**

Metnin tarımsal çalışmalarla ilgili içeriğini yansıtan anahtar kelime veya kelime gruplarına "tarım", "bilimsel yöntemler", "modern tarım yöntemleri", "tarımsal üretim" ve "verimsiz toprak" örnek verilebilir. Bunların dışında, metnin içeriğini yansıtan başka kelime veya kelime grupları da kabul edilir.

b) Anahtar kelimelerin metinle ilişkisini açıklama

Atatürk, çiftliğin ağaçlandırılmasına önem vermiştir. Böylece çiftlik, insanların gezip dinlenebildiği yeşil bir alana dönüşmüştür. Bu nedenle "yeşil alan" ifadesi metnin içeriğini yansıtmaktadır.

7. Metnin anahtar kelimeleri türkü, kültür, duygu ve müziktir. Bunların dışında, metnin içeriğini yansıtan başka kelime veya kelime grupları da kabul edilir.

8. Hamle: (Metindeki anlamı: Oyuncunun sırası geldiğinde yaptığı kurala uygun her bir hareket)

Kural: (Metindeki anlamı: Oyunun düzenini ve kazanma şartlarını belirleyen ilke)

Çizgi: (Metindeki anlamı: Taşların hareket edebileceği yolları ve kazanma doğrultusunu belirleyen sınır)

Öğrenciler, kelimelerin metindeki anlamlarını kendi cümleleriyle açıklamalıdır.

"Kural" kelimesinin günlük yaşamla ilgili kullanımına örnekler:

- Sınıf kurallarını duvara astık.
- Trafik kurallarına uymak bir zorunluluktur.

Kelimenin anlamına uygun kullanıldığı farklı cümleler de kabul edilir.

9. İlk seçenek işaretlenmelidir. Görevde amaç, oyunu bilmeyen bir öğrencinin kuralları ve oyunun nasıl oynandığını sırayla öğrenmesidir. Bu nedenle oyunun hazırlığını ve oynanışını adım adım açıklamak amaca uygundur. Oyun alanının görünüşünü anlatmak, kuralları ve oynanışı öğretmek için yeterli değildir.

10. a) Söz Varlığını Belirleme ve Davranışla İlişkilendirme:

1. Kavram: İş birliği

İlgili davranış: Çocukların görevleri paylaşması, kuklaları ve dekoru hazırlarken birbirleriyle iletişim kurması ve zorlandıkları durumlarda birbirlerine destek olması.

2. Kavram: Geri dönüşüm / Yeniden değerlendirme

İlgili davranış: Çocukların yeni malzemeler almak yerine eski kutuları dekor yapımında kullanması ve kumaş parçalarını kuklaların kıyafetlerine dönüştürmesi.

b) Söz Varlığını Bağlama Uygun Kullanarak Paragraf Yazma:

Kukla gösterisi hazırlarken öncelikle iyi bir plan yapmalısınız. İş birliği içinde çalışarak görev paylaşımı yapmanız hazırlıklarınızı kolaylaştırır. Birbirinizle iletişim kurmalı ve zorlanan arkadaşlarınıza destek olmalısınız. Ayrıca kullanılmış malzemeleri yeniden değerlendirerek hem tasarruf sağlayabilir hem de güzel bir gösteri hazırlayabilirsiniz.

11. Paragrafın içeriği şu özelliklerle değerlendirilir:

- En az beş cümle yazma ve çeşitli kelime ve kelime grupları kullanma
- Betimlemesi yapılan kişiye bir isim verme
- Fiziksel özelliklerinden (göz rengi, saç rengi, yaşı, kıyafeti, cinsiyeti, takıları vb.) bahsetme
- Kişilik özelliklerinden (hayvansever, meraklı, doğasever, neşeli vb.) bahsetme
- İlgi alanlarından (futbol oynama, voleybol oynama, bisiklet sürme, kitap okuma vb.) bahsetme

12. Kelimeler aşağıdaki şekilde bölünerek yazılmalıdır.

Kelime	Üst satır sonu / alt satır başı
kelimesinden	ke-/limesinden veya keli-/mesinden veya kelime-/sinden veya kelimesin-/den
başlayan	baş-/layan veya başla-/yan

13. Noktalama işaretleri yay ayraç içine sırasıyla (.) (-) (.) (-) (.) şeklinde yazılmalıdır.

( )	Doğru kullanım
1	10.30 — Saat ve dakika arasına nokta.
2	Oyun-/cular — Satıra sığmayan kelimeler bölünürken kısa çizgi.
3	1. oldu — Sıra sayısını gösteren nokta.
4	keli- / melerini — Satıra sığmayan kelimeler bölünürken kısa çizgi.
5	yazdı. — Cümle sonuna nokta.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

5. Sınıf Türkçe · 2026-2027 · 1. dönem 1. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net